

Tartalom. A kertészet a temesvári kiállításon. — A rózsacsoport „Luteae Crépin.” — Őszi ültetés és a fagy. — Rózsászati jegyzetek. — Claire Carnot. — Queen of the Prairies. — Rovelli Charles. Kerti és melegházi fecskendő. — A fák magasságának könnyű meghatározása. — Három jobb almafaj a Krimből. — „Le Lœctier” körtenjodonság. — William Bonchrétien kortéje. — „Kaiser Friedrich III.” őszibarack. — „Lord Napier” kopas barack. — Az arab ringlőszilva. — Uj cseresnye „Hochgenuss von Erfurt” — Két újogyorófaj. — Japáni küszö ugorka. — Fagus sylvatica Zlatia, Späth. — Nyirfalevelű galagonya — Young szomorú nyírfája. — Picea pungens arceuta. — Ajánlatos Chrysanthemum-ujdonságok. — Begonia semperlorens atropurpurea, Vernon. — Gloxinia hybrida grandiflora „Corona.” — Papaver glaucum. — Beküldött árjegyzékek. Uj rózsafajok. — Irodalmi szemle. — A Rózsa Ujság olvasóköre. Színes műmelléklet: Claire Carnot.

A kertészet a temesvári kiállításon.

Azon hasonlíthatlanul szép kiállítás sikeréhez, mely a magyar vidéki kiállítások között a legszebbnek és leggazdagabbnak ismertetett el, hazai kertészetünk ugyszólván egy orosz-lánrészszel járult, a mennyiben ott egy sokszorosán megcsodált, különösen kiválogatott virágokból és szőnyegekéből álló kiállítási park létesített, mely bármely nagyvárosnak is becsületére válhatott volna. Ez az egész park egy oly helyre telepített, melyen eddig a katonaság szokta gyakorlatait tartani. E szép park megteremtője Mühle Vilmos úr volt, ki mint a kiállítási bizottság tagja, teljesen önrdek nélkül s tisztán a saját költségén, a legrövidebb idő alatt: áprilistól júniusig létesítette e gyönyörű ültetvényt. Maga Ő Felsége, apostoli királyunk, ottléte alkalmával az egész kiállítás felől, de különösen a kertészeti telepítvények felől is dicsérőleg nyilatkozott, melyekhez még Niemetz W. F., Junga János, Agátsy J. és B. kereskedelmi műkertészek, továbbá Janauschek József és Stoy A. főkertészek, valamint az osztrák-magyar államvaspálya uradalma, különféle növényekkel, lombfákkal, fenyőfákkal, bokrokkal és szőnyegnövényzettel járultak.

Rózsákat csupán két csoportban láttunk a kiállításon; az egyik csoportot Mühle Vilmos temesvári kereskedelmi kertész állította ki;

ez a csoport 200 darab magastörzsű és 250 darab alacsony nemesített rózsátot számlált 100 faj képviselőjében. Agátsy Benedek, szintén temesvári üzletkertész, egy szép csoportban 100 darab magastörzsű rózsát 100 fajban állított ki. A kiállított rózsák általában egészséges friss fejlődést mutattak s koronáikon többnyire nyiló rózsák pompáztak, a fajok választéka pedig kellemes váltakozásban tünt fel.

Gyümölcsfákat egy igen szépen rendezett csoportban különösen jó választékban Niemetz W. F., azután Agátsy János és a resiczai uradalom állítottak ki.

A kiállítás területén késő májusban elvetett gyepfümag, de különösen a Mühle Vilmos által »délmagyarországi keverék« címen kereskedésbe hozott magvak igen jól kikeltek, a belőlük fejlődött gyep folytonosan kövér volt s friss smaragdzöld színét oly jól megtartotta, hogy egy ilyen, egész nyáron át üde zölden diszelkedő gyepet valóban ritkán van alkalmunk láthatni. A finomabb gyepfajták, az ugynevezett »kiállítási fümag keverék« után, melyeket Mühle, Mauthner, Spiegel, Szávost és Agátsy vetettek, gyönyörű friss zöld színükkel szintén elbájolták a szemlélőket. Egy a célnak megfelelőleg

berendezett vízvezeték természetesen nagyban elősegítette a pázsit gyors fejlődését.

Hogy egy kiállításon a park- és növényültetvények mily nagy fontossággal bírnak, a temesvári kiállításon ez alkalommal eléggé láthattuk, mert a park maga, a nagy közöniséget annyira magához vonzotta, hogy a látogatók abból csupán a késő éjjeli órákban távoztak. Feltehető, hogy az ültetvények sokban hozzájárultak a látogatók számának növeléséhez s így a kiállítás pénzügyi oldala sem ütött ki rosszul, mert a bizottság a berendezés nagy terjedelmével szemben jelentékeny veszteségre számított, holott a látogatók óriási száma nem remélt tiszta jövedelmet hozott, a mi ily kiállítások zárszármadásainál csak kivételesen szokott előfordulni.

Ezekon kívül a kertészet még két időszaki kiállításban jutott érvényre; ezek egyikén: augusztus végével, gyümölcs, főzelék-félék, dinnye és szőlő lettek kiállítva, míg a másikon, szeptember végével, a magyar kertészet pártfogójának: József Főherczeg úr Ő Fenségének tiszteletére, a virágkertészet jutott érvényre. E kiállítást Ő Fensége magas látogatásával tisztelte meg, mely alkalommal Mühle Vilmos úr, mint a kiállítás kertészeti osztályának főnöke, a magas vendég kalauzául szolgált. Ő Fensége a kiállítás sikere felől nagy elismeréssel és meglelégedéssel nyilatkozott.

Nagy reményekkel nézhetünk tehát a millenium alkalmából Budapesten rendezendő nagy kiállítás elé, melyen a magyar kertészet hihetőleg ki fog magáért tenni, kertészetünknek még nagyobb lendületet adva. Temesvár most kicsinyben is megmutatta, hogy kevesen is tudnak nagyot teremteni, ha a résztvevőkben meg van a kellő összetartás és törekvés.

Budapest, 1891. október 10-én.

B. K. N.

A rózsacsoport „Luteae Crépin.”

Dr. Kaufmann E.-től.

Koch K. az ő dendrológiájában, (1872) a *Rosa* nem felosztásának első csoportjában: *Pimpinellifoliae*, négy vezéralakot ír le,

ugy mint: 1. *R. lutea* Mill., 2. *R. sulphurea* Ait., 3. *R. hispida* Sims. és 4. *R. pimpinellifolia* L.

Legujabb időben Crépin ezt a csoportot ketté választja, *) még pedig: Sect. IX *Pimpinellifoliae* D. C. és Sect. X *Luteae* Crépin.

Az előbbi csoportban Crépin két vezéralakot: *R. pimpinellifoliae* L. és *R. xanthina* Lindl., az utóbbiban szintén kettőt: *R. lutea* Mill. és *R. sulphureae* Ait. sorol fel, míg a *R. hispida* L. általa mint vezéralak egyáltalán nem említették fel.

A Crépin által különválasztott csoport: *Luteae* a rózsakertészre nézve sokkal nagyobb fontossággal bír, mintsem azt hinnők. Ez az ugyszólván titokzatos csoport különösen az európai rózsatenyésztők által nagyon is elhanyagoltatott s csupán egy-két botanikus által részesült némi figyelemben. Azon kevés kerti alak, mely e csoportból vette eredetét, csak néhol és itt is csak kivételesen ápolgatik, egyes válfajai a forgalomban levő árjegyzékekben hol az egyik, hol a másik csoportban sorolatván fel. Hogy ez a elhanyagolás csupán az évenként egyszer megjelenő virágzatnak, vagy pedig az itt uralkodó számtalan fajazonos elnevezéseknek tudható-e be, igen nehéz eldönteni, mert e válfajok különben szép, mondhatni pompás virágzattal ékeskednek.

Inkább a rózsatenyésztők figyelmét e csoportra terelendő, semmint nézetemnek iránytadó szándékot tulajdonítandó, megkísértem e csoport közelebbi ismertetését.

Mindenekelőtt Crépin felosztását fogom alapul venni, mert nézetem szerint ez tisztán a természetes rendszer elvei szerint állapított meg; ennél fogva a *Luteae* csoportnak két vezéralakja van, melytől azután a kerti alakok származnak:

R. Lutea Miller, 1768. — *R. eglantheria* L. 1753. *R. foetida* Herrm. 1762. *R. chlorophylla* Ehrl.

1. *Single Yellow*. — Jaune simple. *Aurantiaea*. — Minden esetre csupa triviális üzleti nevek, minthogy ez az alak maga a bo-

*) Nouvelle Classification des Roses, 1891. (Melun.)

tanikus törzsfaj. Virágja egyszerű, középnagy, szép narancssárga, öt szabályos virágszirommal; bimbója rendkívül szép. A bokor középszerű fejlődésű, sűrűn elágazó. Ugy látszik, hogy ez a rózsza régebben alanyul használtatott néhány, szintén e csoportba tartozó rózsafaj nemesítésére.

2. *Austrian Yellow*. — Jaune bicolore. Bicolor. Punicea. Subrubra. Austriaca. — Egyszerűen virító, kapuczinus rózsza név alatt ismeretes s különösen Ausztriában elterjedt igen szép szabadföldi rózsza. Virágja középnagy, szilárd, belülről közönségesen cinnóberpiros, vagy barnáspiros, külső fele világossárga; néha a virágszirmok csikosak vagy foltosak, igen változatosan rajzoltak. A rózsza szaga kellemetlen, némileg a mezei polskára emlékeztet. — A Schultheis-féle fő árjegyzékben az 5-ik oldalon felsorolt »Lutea bicolor« valószínűleg azonos ezzel a fajjal.

3. *Austrian Copper*. — Copper. — Egyszerűen nyíló rózsza, minden valószínűség szerint állandósított sportalakja az előbbeni válfajnak. A kereskedésből már csaknem teljesen eltűnt s csupán még a Paul & Son's Cheshunt-Herts cég által hozatik a forgalomba.

4. *Turcica*. — Valószínűleg egy tarka válfaja az *Austrian Yellow*-nak; a kereskedésben már nem fordul elő.

5. *Persian Yellow*, Willock 1833. — Egyenesen Persiából importált kerti rózsza. Sötét aransárga, középnagy, gömbalaku, félig-telt, egészen illattalan, teljesen télkemény. Fája kapuczinusbarna, számos hosszabb-rövidebb, derékszögben kiálló vékony tüskével fegyverzett; lombozata apró csinos levelekből van alkotva. Geschwind Rudolf korponai erdőmester tapasztalata szerint ez a rózsza néha remontál s ilyenkor gyakran egészen egyszerű virágokat hoz. Kettő szerint hazájában Persiában egészen barna virágokkal is díszleg. Hazánkban meglehetősen el van terjedve s különösen a falusi kertekben gyakran láthatjuk

6. *Double Yellow*, Williams. — Hogg's straw-coloured, Lutea plena. — Virágja vi-

lágos szalmasárga, középnagy, félig telt, csészealaku, dúsan és korán virágzik. Hihetőleg csak egy világosabb válfaja az előbbinek s a forgalomból már-már teljesen eltűnik. Nem tévesztendő össze a *R. sulphurea*-hoz tartozó *Glob Yellow*-al

7. *Harrisonii*, Harrison 1830. — Amerikából került hozzánk; virágja sötét aransárga, középnagy, gyengén telt, csészealaku. Fája barna, rendkívül érdes, számtalan egyenlőtlen hosszú hajlékony tüskével fegyverzett. Gazdagon és korán virágzó, teljesen télálló érdekes szabadföldi szép rózsza, mely azonban a nyesést nem tűri. Bozótos koronáját mindjárt az elvirítás után kell ritkítani, de meddő hajtásai kimérendők.

R. sulphurea Ait. 1879. — *R. hemisphaerica* Herrm. 1762. *R. glaucophylla* Ehrl. *R. centifolia lutea* hort. *R. flava plena* Clusius 1601.

1. *Faune double*. — Jaune double de Hollande. *Glob Yellow*. — Virágja nagy, igen telt, tökéletes alkotással, pompás aransárga színezetű, csaknem minden árnyalat nélkül; dúsan és korán virágzó rózsza, felnyílásakor azonban nagyon érzékeny. Régebbi időkben valószínűleg a *R. lutea* botanikai vad alakjára nemesítettett, minthogy azon egyszerű sárga rózsza, melyet Boross úr Sárbogárdról részemre és Geschwind úr részére Korponára küldött s melyről lapunk ez évfolyamának 2-ik füzetében: »Egy érdekes visszacsésés« czimén Boross ur által említés tétetik, a *R. lutea* botanikus alakjának bizonyult be.

2. *Pompon jaune*. — *Pumila*. Minor. Nana. — Virágja szép aransárga, kicsiny, nagyon telt, nedvesség és nap iránt rendkívül érzékeny. Valószínűleg csupán egy törpe alakja az előbbi rózsának s a kereskedésben már alig fordul elő.

Ámbar e felsorolt két kerti alak Európában már a 16-ik században ismeretes volt, az egyszerűen nyíló vad alak egész századunk közepén túlig nem volt ismeretes, vagy legalább leirva nem volt, sőt maga Clusius is a telt rózsát tartotta a botanikai alaknak s azt 1601-ben *Rosa flava plena* néven le

is írta. Boissier újabb időben e vadon-növő rózsát ujnak tartotta s azt Rosa Ralpini néven írta le.

A mi a *Luteae* csoport felsorolt alakjainak általános jellemvonásait illeti, ugy ezek kivétel nélkül télálló alakok, rendkívül ellentálló szilárd apró levelektől képezett csinos, többnyire fénytelen vagy hamvas lombozatot viselnek s évenként csak egyszer megjelenő virágzatuk különféleképpen fokozott pompás sárga színben diszeleg, mely színezetet, tán egyes thearózsák kivételével, sehol sem találjuk fel rózsáink közt. Eső és nedves időjárás iránt a virágok rendkívül érzékenyek, sőt némelyek az erős napfényt sem szívelik, így fordul azután elő, hogy pompás virágzatukban nem ritkán csak minden 2—3 évben gyönyörködhetünk egyszer.

Keresztelési kísérletek e rózsákkal eddig még nem igen történtek; ugy látszik, hogy a tenyésztőket e rózsák nehéz magtermő képessége riasztotta vissza fáradságos kísérleteik további folytatásától. Hogy azonban ezek a szép rózsák az általános rózsatenyésztés terén mégis nagy szerepet játszhattak, kiváló színezetükből következtetem, mert ha tekintetbe vesszük azokat a fáradhatlan buvárlatokat, melyek újabb időben thearózsáink valódi eredetének kipuhatólására nevezetes tudósok által eszközöltettek, de eredményre egyáltalán nem vezettek, ugy e buvárlatok sorozatában a *Luteae* csoport alakjait még csak felemlítve sem találjuk. Azt hiszem nem fogok nagy hibát elkövetni, ha e csoport egyes alakjainak különösen a sárga thearózsák eredetére vonatkozólag mégis némi szerepet tulajdonítok. Hasonlítsuk csak például az ismeretes thearózsát, a *Mad. Eugène Verdier*-t a szintén igen szép *Jaune double* rózsával össze; ki merné állítani, hogy e két kerti rózsák közt mindennemű hasonlatosságot teljesen ki lehet zárni? — Azután pedig a sárga színt nem találjuk fel sem a *R. chinensis*, sem pedig a *R. semperflorens* ősalakjainál, holott általában el van fogadva, hogy kerti thearózsáink legalább anyai részről e fajoktól származnak. Ezek után egészen jo-

gosan tehetjük fel a kérdést: honnét származik hát a sárga szín thearózsáink egy jelentékeny részénél?

Szándékom a jövőben e csoport alakjaival gondos keresztezéseket eszközölni, hogy így nézetem helyessége vagy helytelensége végérvényesen kiderüljön.

Őszi ültetés és a fagy.

Heger B.-tól Rodnán.

Ha rózsáinkat ősszel ültetjük a szabad-földbe, ugy mindenek előtt figyelemmel kell arra lennünk, hogy a növények bizonyos fokú nedvességet tartalmazó légkörben legyenek. Ha az időjárás maga elég nedves, ugy e kelleméről nem kell tovább gondoskodnunk; nem elégséges azonban a beültetett rózsákat csupán a gyökérzetnél beöntöznünk akkor, ha mint ez évben igen száraz őszi időjárás uralkodik, hanem a koronának is meg kell adni a nedvesség bizonyos fokát. Alacsony nemesítések a beültetés után, vagy közvetlenül előtte megnyesetnek s azután galyakkal igen lazán befödetnek, a galyak pedig az öntöző-rózsával naponkint meglocsolandók. Magastörzsű rózsákat száraz meleg őszi időjárás mellett ne ültessünk, mert a koronának nem adhatunk nedves légkört, lefektetni pedig ily rózsákat nem lehet, különben gyükerük kimozdittatik helyéből.

Ha fagyos idő köszönt be, ugy még a télálló, frissen ültetett rózsát is szükséges szélesen, ha bár nem is melegen leföldni, minthogy a fagy ezeket a talajból kihúzza. Emlékszem egy esztendőre, midőn ősszel 500 drb. fiatal *canina-plántát* ültettem el s ezeket egészen nyitva hagytam; a rá következő télen verőfényes időjárás uralkodott erős éjjeli fagyokkal és nappali olvadással: ültetvényemet a tél folyamán nem néztem meg, kora tavasszal azonban nagy bámulatomra $\frac{2}{3}$ része a talaj felszínén feküdt, mintha a plántákat kézzel huzzák volna ki a földből. Ha azonban az ily ültetvények lazán letakartatnak, vagy legalább is jól beárnyékolatnak, akkor a fagy még verőfényes

nappal sem enged fel s a növények szépen helyükön maradnak, mivel e kihuzást csupán a fagy és olvadás gyakori váltakozása hozza létre, ha a gyökérzet a talaj mélyébe még nem kapaszkodott. Idősebb begyökeresedett rózsák az ilyen időjárás mellett nem vonatnak ugyan ki a talajból, azonban mégis sokat szenvednek; ajánlatos tehát a törzsöt, vagy a gyökér nyakát még oly rózsáknál is lazán földni, melyeknél különben télállóságuknál fogva a koronát nem szükséges letakarni.

Egészen fiatal alacsony nemesítésekhez vagy magonczokhoz igen czélszerű takaróul kihasznált cserzőhéjat venni, melyet a koronára igen lazán rakunk fel. Idősebb törzseket, ha csak lehet, fenyő- vagy gyalogfenyőgalyakkal borítsunk be. Ez utóbbi fedőanyag minden más ilyenmü anyagnak eléje helyezendő, mivel csodálatos fedőképességgel bír. A mult kemény télen néhány puhább fajtájú thearózsámat jól visszanyesve, csupán borókagalyakkal fedtem be lazán s minhogya ezek magas törzsű rózsák voltak, a fedést csupán a koronára szoritottam, míg maga az alany földetlenül s lehajtatlanul hagyatott. Ezek a rózsák kitünően átteleltek és sokkal korábban virítottak, mint a vastag meleg fedő alatt áttelelt törzsek. Néhány bokortőre is dobtam a gyalogfenyőgalyakból s bár ezekből több hajtás szabadon maradt, egy sem szenvedett semmi kárt sem.

Alacsony törzseknél mint laza takaró a beültetés után még moha, szalma, széna és lomb is használható, míg kendertőreket természetesen csak ott alkalmazhatunk, a hol az nagyobb mennyiségben áll rendelkezésünkre, csakhogya ez az anyag korántsem nyújt oly jó szolgálatot, mint azt némely rózsakertészek állítják. Ha a tél későbbi folyamában erősebb fagyok köszöntenek be s a megfagyás veszélye is bekövetkezik, akkor a laza takaróra még több fedőanyagot helyzünk, azonban télálló fajoknál, vagy canina-ültetvényeknél ez a vastagabb takaró egészen fölöslegessé válik, sőt gyakran hóréteg által még a puha fajoknál is helyettesíttetik.

Ily elővigyázat mellett őszi ültetéseink

jól meg fognak eredni s a telet is jól átfogják élni, hogya a nyár folyamán fáradságunkat erőteljes fejlődéssel jutalmazza meg.

Rózsászati jegyzetek.

A szerkesztőség kisérleti telepéről.

A thearózsa Comtesse Woronzow.

— Ez a pompás nagy thearózsa a kereskedésből már csaknem teljesen eltűnt. A számos európai rózsakertészek közt még csupán Johannes Wesselhöft langensalzai rózsakertész áruja. Hogya ezt a rózsát ki tenyésztette, vagy ki hozta forgalomba, nem voltunk képesek kipuhatolni; — minden esetre francia természetmény s egyike a régiebb thearózsáknak.

1861-ben Moreau-Robert angersi cég által egy thearózsa *Regulus* név alatt mint ujdonság hozatott a kereskedelembe. Idők multával meg lehetett állapítani, hogya ez a rózsza teljesen azonos a már csaknem egészen feledésbe men Comtesse Woronzow-al, minden esetre előbb feltéve, hogya a Wesselhöft-féle rózsában csakugyan a valódi Comtesse Woronzow áll előttünk.

1879-ben Mainzban Vogler egy új és igen szép fehér thearózsát *Grossherzogin Mathilde* (Duchesse Mathilde) néven hozott a forgalomba. Erről a rózsáról Komáromy T. hirdi plébános ur kertjében kisült, hogya az nem egyébb az előbbi két nevé rózsza állandósított fehér sportjánál. Két évvel ezelőtt ugyanis egy erős koronájú magastörzsű Duchesse Mathilde egy oly sporthajtást hozott, melyen a virágok a *Regulus* vagy Comtesse Woronzow virágaival teljesen megegyeztek. Ez esetben tehát a sportfaj visszaesett az eredeti alakba. Ezt a föltevést a további nemesítések teljesen beigazolták.

Regulus és *Comtesse Woronzow* tehát egy és ugyanazon rózsza, *Duchesse Mathilde* pedig állandósított, de visszaeshető sportja e rózsának.

Tapasztalatok a *Rosa laxa* Retz felől.

— Két évvel ezelőtt Froebel & Co. riesbach-zürichi kertész-cég, egy magas törzsű

alanyhoz alkalmas középázsiai rózsafajt hozott a forgalomba s e rózsát a botanikai *Rosa lava Retz* fajnak tartja. Azon idő óta e rózsáról igen sokat írtak a szaklapok; némelyek valódiságát iparkodtak elvitatni, mások állítólagos jó tulajdonságai ellen emeltek szót, úgy hogy végre pamlagvitává fejlődött a dolog, a mennyiben a harcosok közül 90% még csak nem is látta ezt a rózsafajt. Mint olvasóink tudják, azon időben mi is említést tettünk e rózsáról s nevezett cégtől kaptunk is egy erős példányt, melyet elültetve immár két éven át volt alkalmunk észlelhetni. E rózsának fejlődési és viselkedési viszonyai tökéletesen megfelelnek az elárusító cég által hozzá fűzött reményeknek, sőt még oly tulajdonságát is tapasztaltuk, melyet az eladó tőle elvitatott: ez a rózsza ugyanis fejlődését augusztus végével nem szünteti be, mert száraz forró ősziünk daczára meddő hajtásai kertünkben még október végével is tovafejlődtek. Az erőteljes bokor e második nyáron egészen megtelt gyümölcsrel, melyek magvai rendkívül nagy számban fordulnak elő, de a canina magvainál valamivel kisebbek. E magvakat homokba rétegeztük s decemberben el fogjuk vetni; az esetleg nyert magoncok hihetőleg meg fogják tartani az anyafaj jó tulajdonságait s így a jövőben csakugyan fontos rózsakertészeti cikket fognak képezni.

Ezen érdekes és minden tekintetben igen fontos rózsafajra még többször visszatérünk.

Claire Carnot.

Színes műmelléklettel.

Egy szép Noisette-rózsza, melyet Guillot fils Lyon-Guillotièreben még 1873-ban hozott a kereskedésbe s mely rózsza egészen jó uton halad, hogy a kertekből teljesen eltűnjék, minthogy manapság már nagyobb rózsakeretekben is csak kivételesen találjuk fel. E rózsza a jobb szabadföldi alakokhoz tartozik s különösen ajánlható az üzletkertész számára mint kitűnő anyag a virágkötéshez. Középnagy, kivételesen nagy virágja fénylő sárga, külső virágszirmai elfehéültek, kívülről rózsakarminnal színezettek; csészealaku, lazán telt, szabályosan alkotott, szép, néha oldalagos tartással s meglehetősen erős kellemes illattal. Csinosan alkotott, de csak kevésbé megnyúlt bimbói mindig igen könnyen és szabatosan nyílnak fel. A bokor fejlődése és külеме csak középerős, lombozata inkább ritka, fényes zöld, egészséges fejlettségű; virágzata igen gazdag, rendszeren ernyőbugában ülő, jól és tökéletesen megújuló. Inkább oldalagos növése miatt ezt a rózsát egyedül csak magas törzsekre nemesítsük. — Eredetére nézve a tenyésztő nem hozott adatokat a nyilvánosságra, feltehető azonban mégis, hogy a régi Ophirie-től származik, mert a bokor növekedésén kívül különben némileg hasonlít ez utóbbihoz.

E sorok s a mellékelt szép természethű ábra szolgáljanak a rózsakedvelőnek s a rózsakertésznek figyelmeztetésül, nehogy e szép rózsza valahogyan eltűnjék a kertekből.

B i r á l a t o k.

Queen of the Prairies

Rubifolia. — *Feast.* 1843.

Beauty of the Prairies, Burgess, 1856.

— Karminpiros, későbbben gyenge lillapirosba áthaladva, egyes virágszirmai a középen nem ritkán egy élesen határolt fehér csík által két részre osztatnak. Középnagy, jól telt, a külső sorok virágszirmai igen szélesek, széles csú-

csaik kiöblözöttek, mi által a rózsza sajátos szép pikkelyes alakot vesz fel; tartása egyenes, azonban csaknem egészen illattalan. Porodái számosak, jó fejlettséget mutatnak, a jól fejlett gyümölcskorong külső szélétől erednek. A bibeszár a megszűkült kehelycsőből egy összetapadt karcsu oszlopkéve alakjában emelkedik ki s egyes bibenyelei olajzöld színű

tálcsákban végződnek, melyek együttesen egy bunkóvá tömörülnek s a porodákon túl kiemelkednek. Kehelyszirmok jól fejlettek, szabályszerűen alkotottak, hegyes csúcsban végződnek, a három külső közül kettőnél kétoldalt, egynél féloldalt egy-egy vonalas fognyujtvány foglal helyet, míg a két belső épszerű; belülről fehéren és rozsdabarnán nemezések, kívülről érdesek, fénytelenek. Magtok fejletlen, az elsődleges virágnyel erős és kissé megrövidült, a másodlagosak inkább sudarasak s kissé megnyúltak, az elsődlegesek néha az alapon egyetlen, kissé levélalakulag kiszélesedő murvával vannak ellátva. A kehelyszirmok, a virágszárak s a maghon külső fölülete apró szőrmirigyekkel igen sűrűn, csaknem mohosan vannak benőve. Levélnyel izmos, alulról több erős, kissé kampósan görbült, világosan barnított tüskékkel, közben apró szőrmirigyekkel fegyverzett; fölülről szélesen és sekélyen barázdás, melynek szélei egyenlőtlen mirigyestertécskékkel vannak benőve. Melléklevelek igen keskenyek, a meddő hajtásokon vonalások, igen hosszú áralaku fülcsúcsokban végződnek, a virágzó hajtásokon kissé szélesebbek, széleiken felváltva mirigyestertécskékkel és sertécskékkel pilláztak. A sötétzöld szilárd, málnabokorra emlékeztető lombzat a virágzó hajtások csúcsán 3-leveles, különben 5-leveles; a levelek többnyire hosszas-petédedek, jól kihegyezettek, széleiken igen mélyen és szabályosan egyszer, néhol azonban tökéletlenül kétszer vannak fűrészelve. A bokor növése rendkívül erős és hosszú, fölfelé kapaszkodó s különösen gyors fejlődésű; igen hosszú nyúló egyenes sima, itt-ott barnított hajtásai hosszabb, csaknem egyenesen kiszögellő, erős, kissé barnított tüskékkel elég sűrűn, a hajtások csúcsa felé ritkábban s itt apróbb tüskékkel keverten fegyverezettek. Virágzata rendkívül gazdag, évenként csak egyszer és pedig meglehetősen későn jelenik meg, de három hétig is eltart; a virágok hatosával, egész tizesével, egy laza ernyőbugában ülnek.

Egy a *R. setigera* Mich. és a *R. gallica* Linn. keresztezéséből származó va-

lóságos korcsalak, mely nálunk tökéletesen télálló, falak, lugasok, kerítések, léczviskók stb. befuttatására rendkívül alkalmas. Különösen hosszú hajtásai miatt ez a rózsza kizárólag csakis bokoralakban neveltessék és kizárólag csak dugványozás által szaporíttassék, azonban további fejlődése alkalmával csupán egy, legfőleg két vagy három törzshajtást hagyjunk meg nála, hogy ezek egészen szabadon fejlődhessenek. Nemesíteni e rózsát nem tanácsos, minthogy ily példányai soha azt az óriási fejlődést nem mutatják, mint a dugványokról nevelt példányok. Nyésése csupán az elbozotosodott bokor ritkítására és tisztogatására szorítkozzék, meddő egyenes hajtásait azonban soha ne nyessük le, minthogy a jövő virágzatot éppen ezek hozzák. Más-különben ez a rózsza mindenféle nyésést eltűr, sőt miként a gaz, még akkor is buján tovább fejlődik, ha hajtásait közvetlen a talaj felszine felett csonkítjuk le. Hosszú vesszőit mindenkor a falba vert faszegekre vagy léczekre kell idomítás céljából erősíteni, miután vassal érintkezve, az érintkezés pontján fagyási üszök lép fel.

Ha fiatal, jól meggyökeresedett dugványcsemetét igen szorosán, mintegy 25—30 cm. sor- és tőtávolságban iskolázzuk el, úgy a második, vagy még inkább a harmadik esztendőben igen szép egyenes erős hajtásait kapjuk, melyek közül a legerősebbeket meghagyva, kitűnő magastörzsű alanyokra fogunk szert tenni. Kísérleti kertünkben már több thearózsát nemesítettünk ilyen alanyokra s a fényes eredményekkel mindekkorig egészen meg vagyunk elégedve. Miután szaporítása dugványokról igen könnyen megy, tömeges természetű alanyok nyérése céljából teljes lelkiismerettel s igen melegen ajánlhatjuk. Termesztése sokkal egyszerűbb mint a canina-magonczoké, nem is hajt sohasem futóhajtásokat, rendkívül hajlékony még vén korában is, csakhogy nagyon tüskés és így kezelése némileg bajos, hogy pedig tartóssága megfelel-e a kívánságoknak, még bebizonyításra vár, nagy azonban rá a kilátás, hogy e tekintetben sem fog kifogás alá esni. Össze nem tévesztendő a *De la*

Grifferaie futórózsával, melyhez némileg hasonlít.

Rovelli Charles.

Thea. — *J. Pernet, 1875.*

Karmin-rózsaszínű, közepén sötétebb, kissé rezes, mélyen aljában sárgásan elmosódott; külső lapján igen gyakran karminpiros erekkel és vonalakkal recézett s aljában szintén sárgával elmosódott. Nagy, lazán telt, eleintén megnyúlt, későbbben csészealaku, jól alkotott, először egyenes felálló tartású, későbbben kissé lehajló, kellemes erős illata az őszibarack illatához hasonlít. Porodái számosak, jó fejlettségűek, a kevésbé fejlődött karminpiros bibeszárnál valamivel hosszabbak. Kehelyszirmai jól fejlődöttek, a három külsőnél néhány rövid széles fognyújtványt találunk, a két belső épszerű; belülről sűrű fehér nemezes gyapjazattal borítottak, kívülről homályosak, helyenkint karminnal csinosan barnítottak, rövid mirigyesszőrökkel elszórtan, széleiken sűrűbben borítottak. Maghon kicsiny, rövid kehelyalaku, fölül alig nyomával némi befűződésnek, gyengén kékesen hamvas, rövid szőrmirigyekkel távolállón beszórt. Virágszár jól megnyult, szilárd, eleintén felmeredő, később kissé megkonyuló, néha kissé laposra nyomott, napoldalán karminnal barnított, különben fényes, néhány rövid sertüskével és szőrmirigygyel borított. Murvai kicsinyek, keskenyek, hegyesen kihuzottak, néha egy háromleveles lombocska által helyettesítve. Levélnyel kissé megrövidült, meglehetősen szilárd, alulról néhány világos rövid, meglehetősen vastag, kampósan hátragörbült, csúcán karminpiros tüskével s ezek közt

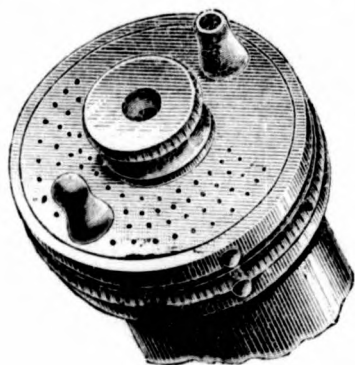
néhány apró szőrmirigygyel fegyverzett; felülről igen keskenyen és igen csekélyen, csaknem vonalszerűen barázdás, csak néhány elkorcsosult szőrmirigygyel a barázda szélein. Melléklevelek keskenyek és rövidek, a közepén többnyire kissé kiszélesednek, hosszabb keskeny, nagyon szétágazó fülesúcsokban végződnek, széleiken rövid szőrmirigyekkel sűrűn pillásan szegélyezve. A sűrű lombzat rendszeren 5—7-leveles; a hosszas-köröczős levelek fényes szürkés-zöld színűek, fiatalon szépen fehéresen hamvasak, széleiken karminbarnával szegélyezettek, igen nemes alkotásuak, szilárdak és állandók, széleiken távolállón és csak igen gyengén egyszer, kivételesen tökéletlenül kétszer fűrészeltek. A bokor növekedése eléggé erőteljes; egyenes felmeredő, világos-zöld sima, fiatalon karminnal barnított s fehéren hamvas hajtásai csak távolálló apróbb karminpiros hegyes tüskékkel vannak fegyverezve. Virágzata rendkívül gazdag, csaknem kivétel nélkül magánosan álló, gazdagon és szabályosan megújuló, jó ápolás mellett pedig különösen forró nyárban rendkívül szép. Ezt a kerti rózsát félmagas törzsekre nemesítsük, míg bokortői tömeges tenyésztésre különösen a kereskedelmi kertészek számára ajánlhatók, mivel ezek éppen akkor szolgáltatnak gazdag termést, midőn a rózsákban nagy a hiány. Virágjai félig kinyílt állapotukban huzamosabb időn át megmaradnak, a mi egy üzleti rózsánál tudvalevőleg nagy fontossággal bír. Nyesése valamivel rövidebbre vétésék, téli takarója mérsékelt meleg, azonban igen száraz legyen.

Általános kertészet.

Kerti és melegházi fecskendő. — Carl Schwacke Minden-ben (Westfália) egy általános használatra alkalmas fecskendezőt hozott a kereskedésbe, melynél csupán egy egyszerű fogással a kiömlő vizugarat finom esővé, durvább sugárkévévé és egyenes sugárrá lehet alakítani. Érdekes alkatrészét

képezi e fecskendőnek az elmésen szerkesztett szájrész, mint azt a mellékelt ábrán láthatjuk. Ez a szájrész a kívánt vizsugarhoz képest különféle állásba hozható, mire azután a kiömlő vizsugar módosul. Használatakor a szorító anyacsavart kissé meglazítjuk, a felső korongot pedig addig fordítjuk, míg a rajtlevő jelző-

gomb a megfelelő állás fölött nincsen, mire az anyacsavart újból megszorítjuk s a fecskendezőt most használhatjuk. Bevégzett használat után az anyacsavart ismét meg kell lazítani s a felső korongot a gummikorongról felelme'ni, hogy ez utóbbi ruganyosságát el

ne veszítse s hogy ne tapadjon hozzá a szájadék fémrészleteihez, a mi különösen nyárban könnyen megtörténhetnék. A gyáros jót áll azon fecskendők jóságáért és működési képességeért, melyek egyenesen nála rendeltetnek meg, sőt a leírásnak meg nem felelőket visszafogadja.

A fák magasságának könnyű meghatározása. — Rajzoljunk valahol a megmérendő fa közelében a szépen ellapított poros vagy homokos vízszintes talajra egy kört s üssünk e körnek kellő közepébe egy egészen egyenes vékony pácztát, mely a zsinegen függő ónnal egészen függőleges állásba hozassék s éppen olyan magas legyen, mint a körnek sugara, vagyis fél átmérője. Mikor a pácza árnyéka éppen a kör szélét elérte, akkor éppen olyan hosszú, mint a minő magas a pácza. Ebben a pillanatban kell a fa árnyékának hosszát is megmérnünk, hogy annak magassági méretét kapjuk. Természetesen ezt a mérési módszert csupán verőfényes napon, vízszintes talajon s naponta csak kétszer lehet alkalmazni szabadon álló fáknál, az eredmény azonban mindenkor nagyon pontos. De nem csak a fák, hanem más, minden esetre hozzá-

férhető tárgyak magasságát is képesek vagyunk ily módon igen pontosan meghatározni.

Három jobb almafaj a Krimből.

1. *Sari Sinap.* Sárga szinap. Ámbar általánosan el van fogadva, hogy az oroszországi szinap-almák tulajdonképpen Kisásziából, Szinope-ből veszik eredetüket, a Krimben mégis ősi idők óta nagyban tenyésztetnek s ott igen nagy szerepet játszanak. A sárga szinap egy hengeresen megnyúlt almafaj, közepes nagyságú és rendkívül zamatos ízű; soha meg nem rothad, két éven át is egészséges marad, igen szépen van szinezve s régóta kitűnőnek bizonyult kereskedelmi gyümölcs. Fája piramis-alakban fejlődik, évenként biztos termést hoz s még a legzordonabb vidékeken is télálló.

2. *Kandil Sinap.* A sárga szinaptól csupán sokkal nagyobb gyümölcse által különbözik, melyek azonban csupán egy éven keresztül tarthatók el épségben. A hidegnek ez a fa éppen úgy ellentáll mint a sárga szinap. Az a körülmény, hogy gyümölcse egy évig eltartható, nagyon ajánlja ez alma tenyésztését.

3. *Gül Pembe.* Igen szép őszi almafaj s a Krimben különösen nagyra becsültetik. Németországban fiatal csemétéi már —22° R. hideget is kiállottak. Igen értékes almának tartják s keleten állítólag uralja a gyümölcspiacot.

„Le Lectier“ körteujdonság. — Fréres Transon francia pomologusok által a forgalomba hozott, kiváló tulajdonságokkal felruházott körteujdonság. Igen kitűnő fajtája, rendkívül nagy gyümölcse igen későn, január-márcziusban érik meg s 10 cm. átmérő mellett nem ritkán 12 cm. hosszúságot ér el, sőt e méretek kedvező körteévekben még sokkal nagyobbak lehetnek.

William Bonchrétien körteje. — (Bonchrétien Williams Bartlett.) Igen finom ízű gyümölcse nagy, fája erős fejlődésű, mindennemű talajban egészséges marad s mindenkor biztos gazdag termést hoz. Különösen alkalmas törpe fák tenyésztésére. Kiváló asztali csemegegyümölcs, azonban gazdasági hasz-

náltra is felette alkalmas. Érésí ideje szeptember hónap.

„Kaiser Friedrich III.“ őszibarack.

— Magról tenyésztett diszes fáju őszibarack ujdonság. Különösen kiválíktömötten telt fénylő rózsaszínű virágjai által. Minden évben gazdag termést hoz s gyümölcse igen finom izű. Közepes nagyságú gyümölcsei szeptember végével érnek meg; husa sárgásfehér, belül inkább pirosas, finom zamatú s magváról könnyen válik le. Fája erős növesű és nem érzékeny sem virágzása alatt, sem télen. Minden esetre igen érdekes ujdonság.

„Lord Napier“ kopasz barack.

— Ámbár a kopasz héju barackok, köznyelven nektarinak nem szolgáltatnak oly nagy és szép gyümölcsöket mint a gyapjas héju fajok, mégis nagyobb figyelemre méltók, mintsem azt a gyümölcskertészeknél tapasztaljuk, mint-hogy fájuk tapasztalás szerint különösen a hidegnek sokkal jobban ellentállnak, miért is mint egyes álló fák nagyon értékeseknek tekintendők, egészen zordon fekvés mellett pedig még mint lugasfák is kitűnő szolgálatot teljesítenek. Különösen kiválík ezen gyümölcsfajok közül a Lord Napier nevű válfaj, melynek fája erőteljes növekedésű, gyümölcse kissé petédeden gömbölyű, nagy, sárgásan fehér, gyengén pirossal átfutódva. Termés tekintetében e gyümölcsfa minden évben ki-elégíti a kertész kívánságát.

Az arab ringlőszilva. — Dr. Dieck faiskolatulajdonos Zöschben (Németország) ezen név alatt Odessából egy sajátos gyümölcsfajt kapott, mely fája és lombozata tekintetében teljesen a ringlőszilvához hasonlít s mégis a kajszibarackhoz tartozik. Dr. Diecknek volt alkalma e fa feketésbarna érdeszörös gyümölcséből élvezhetni s úgy találta, hogy az csakugyan kajszibarack volt. Dr. Dieck ezt a fajt tehát a fátenyésztésekből már csaknem kivesztett *Prunus dasycarpa Pers.* egy alakjának tartja s melegen ajánlja annak felkarolását a botanikus kerteknek.

Uj cseresnye »Hochgenuss von Erfurt.«

— Egészen új, későn érő cseresnyefaj, J. C. Schmidt erfurti kereskedelmi kertész által

először a forgalomba hozva. — Fája igen erős növekedésű s még a gyümölcscsel busásan megrakott nehéz ágait is egyenesen hordja. Sűrű lombozata terjedelmes sötétzöld színű levelekből áll. Gyümölcsei meglehetősen nagyok, fényesen világos-pirosan színezettek, teljesen érett állapotban valamivel sötétebbek, finoman fűszeres édes-savankás izűek. Egy különösen feltűnő tulajdonság jellemzi ezt a különös cseresnyefajt, mely még eddig egyetlen cseresnyefajnál sem észleltetett, hogy t. i. fáján egy időben egészen érett, félig érett és zöld gyümölcsöket visel, mely utóbbiak azonban egészen szabályosan elérik a teljes érettséget. Óriási előny e cseresnyefajnál, hogy fájáról teljes öt héten át folytonosan érett gyümölcsöt lehet szedni. Első gyümölcsei szeptember elején kezdenek el érni s így a gyümölcсаратás egész október hónapban át eltarthat. Ha már most e fajtól egy egész fasort képzelünk magunknak, úgy azonnal világosan fog előttünk állni e cseresnyefajnak gazdasági jelentősége.

Ezen cseresnyefaj keletkezése nem vihető éppen az utóbbi időkre vissza: a kérdéses fa eleintén nagyon mostoha bánásmódban részesült, mert mint magonc egy régi kimerített faiskola területén állt s négy évvel ezelőtt, midőn éppen első gyümölcseit érlelte, a czég elhalt tagjától: Heinrich Schmidt-től fedeztetett ott fel. Csak ezen időtől fogva részesített azután ez az anyafa nagyobb gondozásban, mire a rá fordított fáradságot három éven át gazdag terméssel jutalmazta meg. Nagyon kívánatos volna e gyümölcsfával hazánkban, de különösen a phylloxera által elpusztított területeken nagyobb szabású kísérleteket tenni, annál is inkább, minthogy nálunk a cseresnye rendszeren minden évben megszokta hozni termését.

Két új mogyorófaj.

1. *Oriás mogyoró.* (Riesennuss.) Diója rendkívül nagy, 30 mm. hosszú, sőt még hosszabb is, 23—25 mm. széles, 20—22 mm. vastag, szép szabályos alkotású. Héja szép világosbarna, néhány sötétebb csikolattal. Belsőmagva tekintélyes nagyságú, mandolalakú,

különösen jó izü. Érésének ideje szeptember közepe vagy vége. Különös jó tulajdonsága, hogy már fiatal bokrai is termőképesek s rendkívül bőven hoznak.

2. *Teljes gömb.* (Vollkugel.) Diója szintén igen nagy, 28—30 mm. hosszú, 25—26 mm. széles, 22—23 mm. vastag, kerekded, vagy kissé lehegyezett kúpalakú, egy-két határozott barázdával ellátva. Héja világos-

inkább ellentáll és hogy az ugynevezett liszt-harmat iránt nem bír fogékonysággal. Az elmúlt esztendőben, mely az ugorkatermesre tudvalevőleg rendkívül kedvezőtlen volt, rövid karókra és galyakra futtatva, vagy pedig lugasokra húzva, minden tő után átlag 25—30 jól kifejlődött közepes nagyságú hengeres ugorkát adott. Gyümölcse vastaghúsú, gyengéd és izletes, eleintén sötétzöld, későbben

Uj cseresnye »Hochgenuss von Erfurt.«

barna, vagy sárgásbarna, csak kevésé látszó sötétebb csikkal. Bélmagva igen nagy, széles petéded, alapján meglehetősen letompított, szilárd, édes kellemes izzel. Igen fiatalon és gazdagon terem.

Japáni kúszó ugorka. — Alapos kísérletek kimutatták, hogy ez az új ugorkafaj annyiban különbözik az eddig ismert fajoktól, hogy a nedves hideg időjárásnak sokkal

barnássárgás és recézett. Melegágyi természetére állítólag szintén jól bevalik.

Fagus sylvatica Zlatia, Späth. — Szerbiai aranybükk, mely hazájában »zlatna bukva« = aranybükk név alatt a köznépnél ismeretes volt, a szerencsés felfedezőnek már meszsziről feltűnt aransárga lombozatával. Ez a szerb kifejezés »zlatia« annyit jelent, mint aranyos s hogy a felfedező elragadtatásának kifejezést

adjon, e melléknévvvel illetve e szép faujdon-
ságot. Az anyató törzsöke 140 cm. körfo-
gattal bir, sűrűn lombos fája pedig a hatalmas
hegyoldal többi fái közül különösen kiválik.
Az aranybükk honában hihetőleg magból
fejlődött s lombfáink állományában minden
esetre fontos szerepet fog játszani, különösen
tájkertészeti szempontból véve.

Nyirfalevelű galagonya. — *Crataegus
betulaefolia* Lodd. Apró levelű, csaknem tel-
jesen ismeretlen alak, igen diszes kerekded,
bőrnemű és fényes zöld, mázos lombozattal.
A lombozat közül felényire kinyuló tövisek
igen vékonyak, helylyel-közzel csúcsaikon
egészen kicsiny levélkét viselnek. E cserje
jellemvonásai rendkívül eredetiek s a szem-
lélőt kellemesen lepik meg.

Young szomorú nyirfája. — *Betula
pendula elegans Youngi*. Igen sűrű s jól lefelé
nyúló koronájú szomorú nyirfa. Valóban ritkán
lepetünk meg egy fának sajátságos szépsége
által annyira, mint éppen ennél a fánál. Ala-
csonyan nemesített törzsei mintegy 5 m.
magasságot érnek el s már a középtől kezdve
diszesen lelógó ágakkal gazdagon vannak
felruházva. Ajánlható ez a különös diszfa éppen
ugy a sirok diszítésére, mint kertekbe és
parkokba, minthogy helyesen választott helyén,
pl. vizek partján hidak mellett stb. egyetlen
hasonló növény által sem pótolható.

Picea pungens argentea. — A ^{szürkéké} ~~vöröské~~
nyőnek egy új, rendkívül pompás válfaja,
mely fénylő világos ezüstös-kékes szinezetű
tűleveleivel a többi diszes fenyőféléket, mint
pl. *Picea Engelmanni argentea*, *Abies nobilis
glauca* s hasonlókat, szépségre nézve meszsze
túlhaladja. Ezen kívül ez a diszfenyő éppen
nem érzékeny, átültetéskor könnyen megered
s aránylag gyorsan fejlődik tova.

Ajánlatos Chrysanthemum-ujdonságok.

Mad. Gastellier. Tejfölfehér, virágszirmai
szépen csavarodottak, virágja egy gömböt
képez.

Mad. Paul Nansot. Fénylő biboros
amarántpiros, szép nagy virágokkal

Mad. Eulalie Morel. Fakórózsaszínű,
aranyárga középponttal. Törzse magas növésű.

Mad. Henri Galice. Téglavörös színű
virágjai hajnalpirossal árnyékoltak. Törzse igen
magas.

Mad. Zéphir Lionnet. Középnagyságú
virágjai narancs színűek. Igen dúsan nyíló faj.

Mad. Eduard Lefort. Rojtos Pompon-
Chrysanthemum, sötét aranyárga, narancs-
színnel árnyékolt.

Mad. Jeanne Gayon. Ezüstösen rózsas-
színű, virágszirmai jól megnyúltak, lefelé lógnak.

Mad. Dufossé. Virágja barnapiros, a
virágszirmok csúcsa aranyárga.

Monsieur Zéphir Lionnet. Violás bibor-
piros, virágszirmai csavarodottak. Rendkívül
magas törzsű faj.

Mons. Lemaille. Virágja rézvörös, igen
ritka szinezet. Nagyon dúsan virágzó faj.

Mons. Jules Paquet. Szintén Pompon-
Chrysanthemum, egészen fehér virágokkal.
Törzse alacsony növésű.

Mons. Vauvel. Igen nagy virágjai ezüs-
tösen rózsaszínűek. Törzse különösen magas.

R. du Mesnil de Montchauveau. Biboros
amarántpiros, igen gazdagon virágzik.

Viceprésident Hardy. Aranyos bronz-
színű, későbbi virágjai fénylő pirosak; igen
feltűnő faj, törzse 1 m. magas.

Vicomtesse d'Avène. Violás rózsaszínű,
központjában aranyárga. Törzse meglehe-
tősen magas.

Souvenir de William Holmes. Fénylő
karmazsinpiros.

**Begonia semperflorens atropurpu-
rea, Vernon.** — Ámbár ez az új, sok jó
tulajdonságot magában egyesítő válfaj, már
a múlt évben került is a piacra, mindazon-
által mindaddig még alig ismeretes s így
nagyon kívánatos, hogy a virágkedvelők
figyelme újból e kiváló fajra iránytassék. A
növény fejlődésében igen közel áll a régi
fehéren nyíló *Begonia semperflorens*-hez,
azonban különösen elüt tőle leveleinek és vi-
rágjainak pompás szinezete által. Levelei fiatal
korukban sötét-zöld szinezettel bírnak, e szie-
nezet azonban későbbben, de különösen ha a

növény a napsugarak behatása alá kerül, csaknem egészen sötét-vörös, fémesen fénylő színezetbe megy át. Kirívó narancsosan karmínpiros színű virágjai, különösen pedig a himvirágok fénylő sárga porodáikkal a lombzat barnáspiros mezejéről pomásan emelkednek ki. Alig fogunk csoportok képzéséhez oly jobb növényt találni, mely májustól fogva az őszi fagyok bekövetkeztéig folytonosan oly dúsan virágoznék mint ez a begóniafaj.

Gloxinia hybrida grandiflora „Corona.“ — A pontozott gloxiniáknak egy fölötté pompás új válfaja, melynél a virágok 8—11 cm. átméretű óriási nagyságot is el szoktak érni s nem ritkán még 6—7 alszirmot is hoznak. E virág színezete sötét violapiros a finoman erezett torkolatban, széle felé pompás indigókékbe haladva át, hol a fehér alapon számtalan sötétkék pontocskákban oszlik szét. A tenyésztő állítása szerint ez az óriási gloxinia magváról tenyésztve hiven megtartja tulajdonságait.

Papaver glaucum. Ajánlatos egyenyári új mákvirág, melynek törzse 50—60 cm. magas, lombzata pedig szép szürkészöld.

Sötét skarlátpiros virágjai rendkívül rikitón nyílnak, igen nemesen alkotottak, egyenes tartásuak és 10 cm. átmérettel bírnak. Mint a *P. laevigatum*-nál, a két külső virágszirom itt is még egyszer olyan széles mint a két belső s így minden pár együttvéve önmagában egy kerek virágserleget képez, miként azt a tulipánoknál tapasztaljuk. Ez a mákfaj szerfölött gazdagon virágzik s miután virágjai több napon át megtartják üdeségüket, virágzata huzamos időn át szokott megmaradni.

Beküldött árjegyzékek.

Mühle Vilmos. Temesvár. Faj- és árjegyzéke a nemesítéshez szükséges rózsagalyaknak.

Haage & Schmidt. Erfurt. Magujdonságok 1892-re.

Emile Acker. Rue des Petit-Champs 29, Paris. Étiquettes á tige en fil de laiton et tiges en zinc pour serres & pleine terre.

E. H. Krelage & Zoon. Haarlem-Holland. Darwin-tulipánok. Különleges leiró árjegyzék.

F. C. Heinemann, Erfurtban. Különleges árjegyzék 1891—92-re.

Uj rózsafajok.

Docteur Grandvilliers. Thea : J. Aschery. — Virágja középnagy, telt, zergesárga, igen sötét színezet, széles virágszirmok a hátsó lapon nem ritkán karmínpiros vonalakkal vannak behálózva. Bimbói jól megnyúltak, többnyire magánosan állnak. Bokra erőteljes fejlődésű, egyenes hajtásai számtalan kampós tüskével vannak fegyverezve. — *Isabelle Nabonnand* × *Aureus.*

Germaine de Marest. Thea : Guillott & fils. — A bokor erős fejlődésű és gazdag virágzatú; virágja nagy, telt, igen szépen alkotott, kitünő tartással, szép tejfölféher, közepén gyengén fakórózsaszínű. A *Mad. Bérard* magonca.

Le Soleil. Thea : Dubreuil. — Virágja igen nagy, jól telt, félgömb- vagy serlegalaku, széles lapos virágszirmokkal s nagysága daczára egyenes felmeredő tartással bír, igen szép fénylő chróm- vagy karnárisárga. Nagyon dúsan virágzó és igen könnyen felnyílik válfaj.

Mad. Bessonneau. Thea : Moreau-Robert. — Bokra erős növésű, szép lombzata világoszöld, 5—7 leveles. Fája középérosságú, csak néhány tüskével van fegyverezve. Virágja nagy, telt, igen könnyen felnyílik,

csinos gömbös alkotású, világossárga, későbbben fehér; virágzata ernyőbugás.

Mad. Victor Caillet. Thea : A. Bernaix. — Növése jó fejlettségű, igen gazdagon virágzó. Virágja inkább nagy semmint középnagy, jól telt, a külső virágszirmok öblösek, serlegalakulag rendeződtek, szilárdak és szétállóak, a virág közepében kuszáltak és fodrosak, szép barackrózsaszínűek karmín tükrözéssel és fakórózsaszínű elmosódással; néha ugyanazon koronán egészen elfehéredett virágok is mutatkoznak.

Mlle. Geneviève Goujon. Thea : Vve. Schwartz. — A növény erős növekedésű, kúszó, lombzata pirosan barnított. Virágja nagy, tejfölszínű, világos rózsaszínnel elmosódva, közepében karminnal és fakórózsaszínnel árnyékolva, a szirmok hátsó lapja élénk rózsaszínű, fehérrel átszőve. Származik a *Beauté de l'Europe* thearózsáról.

Mons. Aimé Colcombet. Thea : A Bernaix. — A bokor kicsiny, ritkább koronát kepez; virágja középnagy vagy kicsiny; bimbója fényes karmínpiros, a kinyílt virágnál a külső szirmok kissé élénkebb karmín-színűek, a belsők rózsaszínnel elmosódottak. A virág lapos alkotású.

Mons. Edouard Littaye. Thea; A. Bernaix.

— Meglehetősen hosszú növésű bokor, de nem kúszó. Virágzata rendkívül gazdag, szép tartású. Bimbója sajátosságos kúpos-petéded alkotású. Virágja kinyíláskor karmínrózsaszínű amarántpirossal, későbbben inkább elhalványul, közepében lillapiros.

Mons. Tillier. Thea; A. Bernaix.

— Bokra igen dúsan virágzik, középerős fejlődésű, nem kúszik; lombzata fényes-zöld, barnított. Virágja jól telt s mint a kaméliánál zsindelyezett, karmínpiros, téglapiros derüléssel, mely későbbben lillavörösbe megy át.

Rosario Castel. Thea; Gebrüder Ketten.

— Virágja gyöngyház-zománcoz rózsaszínű, közepében hajnalpirossal; középnagy, telt, illatos. Növése mérsékelt, igen gazdagon virágzik, kitünően remontál. Tenyésztője Pries.

Augustine Halem. Thea-hybr.; Guillot

& fils. — Erős fejlődésű bokra izmos, dúsan virágzó. Virágja nagy, gömbalaku, telt, igen jól alkotott, kitünő tartású, rózsaszínű biboros karminnal, kellemesen illatozó.

La Fraicheur. Thea-hybr.; J. Pernet-Ducher.

— Bokra erős növésű; virágja igen nagy, serlegalaku, fehéresen rózsaszínű, a közepe felé élénk karmín. Igen csinosan alkotott bimbója nyulánk. Igen dúsan nyíló faj. Victor Verdier × Mad. Falcot.

Mad. Joseph Bonnaire. Thea-hybr.; Bonnaire.

— Rendkívül erős növésű bokor, ugyanoly fejlődéssel mint a Paul Neyron; virágja igen nagy, igen telt, könnyen felnyílik s teljesen kiterülve 18 cm. átmérőt is elér, szép élénk chinai rózsaszínű, a virágzirmok hátsó lapján ezüstös. Terjedelmes lombzata igen diszes, erős fája csak néhány tüskével van fegyverezve. Adam × P. Neyron.

Mad. Pernet-Ducher. Thea-hybr.; J. Pernet-Ducher.

— A növény erős fejlődés mellett egy felegyenesedő sűrű bokrot képez. Virágja középnagy, néha nagy, csaknem telt; bimbója örvényes, szép kanárisárga, külső virágzirmai karminnal elmosódottak, későbbben tejfelszínűek. Egy még nem ismertett rózsától származik, mely a Victor Verdier himporával termékenyítettett.

Mad. veuve Menier. Thea-hybr.; Vve.

Schwartz. — Erős fejlődésű bokra pirosas hajtásokból áll; lombzata szürkés-zöld. Virágja nagy, igen telt, tökéletes alkotású, szétkuszált szirmai halvány rózsaszínűek, alapjukon fehéres-rózsaszínűek, karminnal és hajnalpirossal gyengéden elárasztottak, míg a szirmok körmei sárgák. Származik a Camoëns thea-hybridától.

Stolze Pfälzerin. Thea-hybr.; Dr. Müller.

— Szépen alkotott és tömötten telt virágja elvirításkor rezesen rózsaszínű; némleg hasonlít a Gloire de Dijon-hoz, csakhogy valamivel hosszasabb. Közlebbi adatok még hiányoznak felőle. Pierre Notting × G. l. de Dijon.

Bijou de Royat-les-Bains. Bengál; Veysset.

— Virágja közép nagyságú, jól alkotott, ezüstös rózsaszínű, szirmai mind a két oldalon élénk rózsaszínnel és karmínpirossal átözve. A növény bokros és erőteljes, dús virágzatu. A Hermosa származéka.

Lydia. Noisette-hybr.; Gebrüder Ketten.

— Virágja fehér, közepében test-rózsaszínű; középnagy vagy nagy, telt, csészealakú, kellemesen illatozó. A sima vesszőkből álló bokor erős növésű, virágzata bugában álló, igen dús, jól remontáló. Tenyésztője Geschwind Rudolf Korponán.

Joséphine Morel. Multiflora-hybr. Allegatière. — Bokra csupán 35–40 cm. magas és szakadatlanul virágzik. Virágjai kicsinyek, igen teltek, élénk fénylő rózsaszínűek.

Mlle. Bertha Ludi. Multiflora-hybr.; J.

Pernet-Ducher. — Erős növésű bokor 30–40 cm. magasságban, egyenes felmeredő tartással és sűrű lombzattal. Virágja nagy, egész 10 cm. átmérővel, telt, szépen alkotott, egészen fehér, teljesen felnyílva kissé rózsás karminnal elmosódva. Gazdagon és megszakítás nélkül virágzik. Mignonette × Jules Margottin.

Mlle. Alice Marchand. Bourbon; Vigneron fils.

— Bokra igen erős és dúsan virágzó. Virágja közepes nagyságú, néha nagy, telt, gömbidomu, igen jó tartású, szép gyengéd rózsaszínű, a virágzirmok csúcsa tehéres rózsaszínbe megy át. A Reine Victoriától származik.

Président de la Rocheterie. Bourbon;

Vigneron fils. — Az erős növésű bokor gazdagon virágzik. Virágja igen nagy, telt, serlegalaku, igen jó tartással, szép élénk rózsaszínű, közepében gyengéden biborosan árnyékolt, kellemesen illatozik. A Baron Gonella sportalakja.

Souvenir du Lieutenant Bujon. Bourbon;

Moreau-Robert. — Bokra igen erős növésű; lombzata sötét-zöld, hajtásai igen erősek, rendkívül nagy bimbói egyenes tartásúak. Virágja különösen nagy, telt, könnyen felnyílik, serlegalaku, jó tartással, élénkpiros, karmínpirosba áthaladva. Gazdag virágzatu illatos rózsá.

Frère Marie Pierre. Remontáló hybr.; A.

Bernaix. — A. Baronne A. de Rothschild magoncza, mely szülőjének erős növését megtartotta. Lombzata sűrű, terjedelmes, virágzata egyesével álló, mindig egyenes vízirányos tartással a szilárd virágnyélen. Virágja igen nagy, egész 12 cm. átméretű, igen telt, széles szirmokkal, igen szép serlegalaku, chinai rózsaszínű, későbbben testszínű, illatos.

L'Etincelante. Rem. hybr.; Vigneron

fils. — Igen dús virágzású bokra erős fejlődésű. Virágja nagy, telt, serlegalaku, jó tartással, igen élénk rózsaszínű, belül kissé básonyos. A Bijou de Couasnon remont. hybridrózsától származik. Nem tévesztendő össze E. Verdier (1876) hasonnevű szintén remontáló hybridrózsájával.

Mad. Benoist. Rem. hybr.; Moreau-Robert. A növény igen erős fejlődésű, hajtásai középerősek, kampós tüskékkel fegyverzetek; szép lombozata világoszöld. Virágja igen nagy, igen telt, laposan alkotott, világos selymes rózsaszínű, igen friss állandó színezet. Dúsan virágzó illatos rózsá.

Mon Réve. Rem. hybr.; Vignerons fils. — Bokra erős növésű, gazdagon virágzik. Virágja nagy, telt, gömbalaku, sajátos módon lilázott rózsaszínű a szirmok csücskén, míg a közepén inkább sötétebb.

Mons. de Morand. Remont. hybr.; Wwe. Schwartz. — Erős fejlődésű bokra pompásan fejlett lombzatot visel. Virágja nagy, telt, jó tartású, könnyen felnyílik, középső virágszirmai miként a kaméliánál zsindeyesek; színezete élénk karminos cseresznye-piros, kékeshiborosan átfutódva, a szirmok külső szegélye fehéres rózsaszínű. A Général Jacqueminot magoncza.

Président Carnot. Rem. - hybr.; Deg-

ressy. — A csaknem egészen fegyvertelen bokor erőteljes fejlődésű; szép sötétzöld lombozata fodros levelekből áll. Virágja nagy, telt, kitünően alkotott, szép magartatású, karminnal elárasztott élénk rózsaszínű. Többszörösen kitüntetett rózsaujdonság.

Souvenir de Jean Sisley. Rem. - hybr.; Dubreuil. — Bokra igen szép tartású, lombozata vaskos, hajtásai gyengén fegyverzetek. Virágjai a hajtások csücskain egyenes tartásúak, jól alkotottak, terjedelmes vastag szirmai egyenesek, távolállóak, sötét karminpirosak, némi amaránt- és magentapirossal árnyékolva. Dúsan virágzó illatos rózsá.

Souvenir de Louis Moreau. Rem. hybr.; Moreau-Robert. — Igen erős bokra sűrű, jól fejlődött s csak alig tüskés hajtásokból áll. Lombozata sötétzöld, bimbói jól megnyúltak. Virágja nagy, telt, jól alkotott, gömbalaku, szép ríktő tűzvörös, sötétkarminnal elárasztva; állandó színezet. Igen dúsan virágzó faj.

Irodalmi szemle.

Pflanzenleben. Irta Prof. Dr. A. Kerner von Marilaun. — A modern tudományos dolgozatok műremeke s méltó párja a »Brehms Tierleben« állattani híres munkának; két kötetben. 1000 ábrával a szövegben és 40 színes táblával.

E mestermunka első kötetében betekintést nyerünk legelőször is a növény-protoplasma titokzatos életfolyamába, azután megismerjük a tápláló anyagok felvételét és szétosztását, a képződés sorrendjét, minők az anyagok vándorlásai és áthasonlításai, mi által tiszta fogalmat nyerünk a növény növekedésének minden stádiumáról, míg teljes kifejltségét el nem érte.

A második kötet a növények vég nélküli változatosságát, szaporodását s elterjedését tárgyalja; megismerteti a fajok keletkezésével és a különféle családok törzsfáival, a növények szétosztásával és mennyiségével a földgömb különböző pontján, a múltban, jelenben és jövőben, végre azon fontos viszonyokkal, melyek az ember és a növények közt ősi idő óta fennállnak. — Kiadja a bibliographiai intézet Lipcsében. Megjelenik 28 füzetben, ára füzetenkint 1 márka, vagy két diszes kötetben 32 márka. (19 frt.)

Die Blumenbinderei in ihrem ganzen Umfange. Mindenféle virágkötési cikkeknek, u. m. díszítéseknek, koszorúknak, bokrétáknak stb. készítését tárgyaló munka, mely mint kézikönyv gyakorlati üzletkertészeknek, iparosoknak, virág- és bokrétagyárosoknak melegen ajánlható. — Irta: W. Braunsdorf. 61 ábrával a szöveg közt. Kiadja: A. Hartleben Bécsben. Ára füzve 4 márka = 2 frt 40 kr. Díszes kötésben 4 márka 80 Pf. = 2 frt 65 kr.

Deutschlands beste Obstsorten. — Különös gond- dal és kitartással összeállított választéka több gyümölcs- fajnak, kiváló tekintettel oly fajokra, melyek még

száraz talajban is előnyösen tenyészthetők, vagy pedig csupán nedves talajt kívánnak. Irta: J. G. C. Oberdieck. Több ábrával a szöveg közt. Ára 10 márka 50 fillér = 6 frt 20 kr., kötve 12 márka = 7 frt 20 kr.

Nem érdektelen munka honi pomológusaink számára sem, mert éppen nálunk fordul elő leggyakrabban, hogy a gyümölcskertek a kellő ismeret híján az éghajlatnak és fekvésnek meg nem felelő fákkal telepítetnek be.

Die Teppichgärtneri und deren Anlagen. — Irta: R. W. A. Wermann. A legújabb és legizlésebb szövegminták gyűjteménye. Hét színes könyvnyomatos táblával. Harmadik kiadás folioalakban. Ára füzve 6 márka = 3 frt 60 kr., kötve 8 márka = 4 frt 80 kr. Kiadja Hugo Voigt Lipsében.

Deutscher Gartenbau-Kalender. Zsebnaptár kertészek és kertkedvelők számára, összeállította Alexander Würtenberger, harmadik évfolyam. Kiadja Georg D. W. Callwey Münchenben. A vászonba kötött és arany czimnyomással ellátott csinos zsebnaptár ára 70 kr.

Kertészeti zsebnaptár 1892-re. Szerkeszti Pál g a z d a, kiadják Légrády Testvérek Budapesten. IV-ik évfolyam, ára elegáns vászonkötésben 1 frt 40 kr.

Gazdák zsebnaptára 1892-re. Szerkeszti Dr. Lónya y Feren cz miniszteri fogalmazó. XX-ik évfolyam. Kiadják Légrády Testvérek Budapesten. Ára 1 frt 60 kr.

J. C. Schmidt's Abreisskalender. — Csinos színyomatos táblára erősített tömbnaptár, mely valahol a falra erősítve kitiünő szolgálatokat teljesít s a naponkint letépendő lapok hátára a kertészet, gazdaság és erdészet köréből a megfelelő időszakra fontos tanácsok vannak nyomtatva. Igaz, hogy e kalendárium némileg a reklám jelle- gével bír, azonban bárkinek is melegen ajánlhatjuk. Ára 60 kr. Megrendelhető J. C. Schmidt-nél Erfurtban.

A Rózsa Ujság olvasóköre.

Folytatás a IV-ik évfolyamból.

Fuss N., A.-Lendva.
 M. Szilágyi P., Debreczen.
 Tanfi K., Mezőhegyes.
 Kokas M., Csepregh.
 Dr. Krausz S., Mezőhegyes.
 Tomek A., N.-Ilonda.
 Várady L., Szentcs.
 Velits S., Torda.
 Hanzéros Á., N.-Halmágy.
 Németh L., H.-M.-Vásárhely.
 Mentler K., Karád.
 Jóna L., Nyirbakta.
 Barakovits L., Szt.-Tamás.
 Müller O., Versetz.

Dr. Vendel J., Makó
 Dr. Rátai J., Zombor.
 Kalocsa S., Gyoma.
 Vásárhelyi J., N.-Bánya
 Solymosy urh., Sz.-Udvarhely.
 B. Radvánszky-Podmanitzky úrhölgy,
 Hatvan.
 Köves L., A.-Irsa.
 Malachowszky M., Kolozs
 Schmidt K., Huszt.
 Lápósy B., Légrád.
 Dr. Krászonyi J., Nyirbakta.
 Glas R., Ungereigen.
 Wolf B., Szamosujvár.

Tornyos B., Karajenő.
 Szogi J., Szeged.
 Schlöcht M., Smolenoves.
 Schannen V., Lippa.
 Willkommen A., Helmsdorf.
 Schallmayer C., Olmütz.
 Daubeck P., Libonic.
 Bruschwal F., Baldowec.
 Trossin A. V., Lipese.
 Wallhäuser E., Remscheid.
 Wagner F. J., Neudorf.
 Maurer L., Jéna.
 Bérczi J., Kaposvár.

Kérjük a n. t. olvasókat esetleg kimaradt becses czímük szives beküldésére.

Princess Beatrice.

Thea — Bennet, 1887.

